

Pekka Montell

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausuntopyyntöne

HE 98/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi**Yleistä**

Verotulot kasvavat kunnissa ja valtiolla parhaillaan erittäin vaimeasti, mutta menot lisääntyvät ripeästi uusien lakisääteisten tehtävien, heikon suhdan-
netilanteen ja julkisen sektorin kasvavien investointitarpeiden myötä. Valtio-
varainministeriön talousennusteen mukaan valtion ja paikallishallinnon ra-
hoitusali jäämä (nettoluotonotto) yltää lähivuosina 13 miljardiin euroon. Jul-
kisen velan arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna poikkeuksellisen runsaasti,
yli 20 miljardilla eurolla.

Kuntaliitto kiinnittää huomiota luottoluokitus Fitchin tavoin siihen, että ku-
luvalla hallituskaudella päätetyt sopeutustoimet eivät ole kyenneet vakiin-
nuttamaan julkisen velan kasvua keskipitkällä aikavälillä. Osa valtion sopeu-
tustoimista on puhdasta säästöjen osaoptimointia muilta julkisen talouden
alasektoreilta ja osa sopeutustoimista on vaikeuksissa odotettua vaikeam-
man suhdannetilanteen vuoksi. Haastetta lisää se, että valtio on pitänyt
kiinni investointiohjelmastaan ja päätenyt keventämään sekä tuloverotusta
että yhteisöveroja. Tuntuvat verokevennykset lisäävät työnteon kannustimia,
mutta vähintäänkin lyhyellä aikavälillä ne lisäävät painetta jälleen uusille
sopeutustoimille.

Myös kuntien talousnäkymät vaikeutuvat parhaillaan nopeasti. Kuntien ja
kuntayhtymien tilikauden tulos painuu jo kuluvana vuonna lähelle nollaa ja
toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee miljardiluokan alijäämään.
Kuntatalouden tila pysyy vaikeana koko kehyskauden. Yksittäisten kuntien
taloudellisia lähtökohtia vaikeuttavat tuntuvat valtion rahoitusleikkaukset,



työttömyyden nousu, sote-uudistuksen tasauuserät sekä hallitusohjelmaan kirjattujen kuntauudistusten yllä leijuva epävarmuus.

Lisäksi väestökehitys ja taloudellisen kasvun erilainen jakautuminen maan sisällä eriyttävät kuntia voimakkaasti. Kriisikuntamenettelyyn on joutumassa lähivuosina useita, asukasluvultaan pieniä kuntia. Valtiovarainministeriön mukaan vaikeassa taloudellisessa asemassa on myös 20 001–40 000 asukkaan kuntakokoryhmä.

Nykyisessä julkisen talouden tukalassa tilanteessa on ongelmallista toteuttaa samanaikaisesti mittavaa sopeuttamista ja tuntuja veronkevennyksiä.

Kuntien verotulovaikutukset

Valtion tuloveroasteikkoon, työtulo- ja perusvähennykseen, työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuteen, työhuonevähennykseen, työsuhdepolkupyöräetuun ja lähdeverolakiin ehdotetuilla muutoksilla olisi niin vähentäviä kuin kasvattaviakin vaikutuksia kuntien verotuloihin.

Vuoden 2026 ansiotulojen tuloveroasteikossa verotusta esitetään kevennettäväksi pieni- ja keskituloisten osalta työtulovähennystä korottamalla. Eriksseen esitetään korotettavaksi työtulovähennyksen lapsikorotusta. Lisäksi korkeimmat marginaaliveroasteet eivät esityksen mukaisesti saisi nousta yli 52 prosentin. Näiden ylimpien marginaaliveroasteiden osalta jätettäisiin toisaalta toteuttamatta ansiotuloverotuksen indeksitarkistus, joka muuten kohdistuu yleisesti ansiotuloveron maksajiin. Muilla tulotasoilla indeksitarkistus tehtäisiin noin 3,6 prosentin mukaisena.

Hallitus esittää niin ikään luopumista työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun verovähennysoikeudesta. Myös kaavamaisesta työhuonevähennyksestä ja työsuhdepolkupyörien verovapaasta edusta esitetään luovuttavan.

Esityksen vaikutukset kunnallisveron tuottoon arvioidaan kaikkinsa kahdeksan miljoonaa euroa tuottoja vähentäväksi. Nämä arvioidut vaikutukset esitetään kompensoitaviksi nettomääräisesti hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti valtionosuusjärjestelmän kautta. Osalla esitetyistä toimista (työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistuminen, lahjoitusvähennyksen laajentuminen ja työsuhdepolkupyörien verovapauden poistuminen) on arvioitu olevan vaikutusta yhteisöveron tuottoon ja kuntien jako-osuuksiin. Näiden muutosten vaikutukset kuntien yhteisöveron tuottoon ovat neutraalit.

Työsuhdepolkupyöräedun poistaminen

Osana pakettia hallitus esittää työsuhdepolkupyörien verovapaan edun poistamista. Siirtymäsäännöksenä esitetään, että kehysriihen päätösten julkaisemista ennen sovitut edut nauttisivat verovapaasta edusta leasingsovimuskauden loppuun tai viiden vuoden ajan työnantajan omassa taseessa olevien pyörien osalta. Tämän mukaan polkupyöräedut, joista on sovittu 24.4.2025 tai sen jälkeen ovat veronalaisia etuja koko käyvästä arvostaan.

Polkupyöräedun verovapaus on vaikuttanut tarkoitustaan vastaavalla tavalla lisäten edun käyttäjien liikuntaa ja vähentäen autolla liikkumista. Edut ovat olleet laajasti käytössä myös kunnissa ja kuntayhtymissä. Edun poistaminen neljän vuoden jälkeen sen käyttöönotosta ei edusta järin pitkäjänteistä veropolitiikkaa.

Hyvän verojärjestelmän toteutumisen kannalta on välttämätöntä, että edun poistamisessa sovelletaan esityksen mukaista siirtymäaika. Verohallinnon on syytä ryhtyä viipymättä toimiin luodakseen kaavamaisen ja kohtuullisen arvoisen polkupyöräedun arvon sovellettavaksi vuoden 2026 verotuksessa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pekka Montell

veroasiantuntija